UUTISET

MARKKU VUORIKARI

Retkeilijöiden mielestä reittimaksut pitäisi sijoittaa virkistysalueiden kehittämiseen. Perusylläpito on yhteiskunnan tehtävä.

Luontomatkailusta ollaan valmiita maksamaan

Virkistysreitistöjen ja luontomatkailukohteiden käytöstä ollaan valmiita maksamaan vapaaehtoista käyttömaksua.

Noin puolet Pohjois-Karjalan reitistökyselyyn vastanneista retkeilijöistä oli maksuhalukkaita.

Maksuhalukkaista puolet kannatti viiden euron kertamaksua ja puolet 20 euron vuosimaksua.

”Retkeilijöiden maksuhalukkuus voitaneen yleistää muuallekin Suomeen. Pohjois-Karjalan kyselyn tulokset ovat yhdensuuntaisia eri puolilla Suomea saatujen kehittämistoiveiden kanssa”, sanoo Reiteistä traileiksi -hankkeen projektipäällikkö **Anne-Mari Tiainen**.

Jos vapaaehtoinen maksu tulisi käyttöön, sen pitäisi mennä reittien kehittämiseen, edellyttävät kyselyyn vastanneet. Perusrakenteiden ylläpito on vastanneiden mukaan yhteiskunnan tehtävä.

Pohjois-Karjalassa kysyttiin ensimmäisenä Suomessa käyttäjiltä ideoita maakunnan reitistöjen ja virkistysalueiden kehittämiseksi niiden omistuspohjasta riippumatta.

Kysely toteutettiin luontoon.fi- ja vaellus.info-sivustoilla. Siihen vastasi yli 300 retkeilijää, joista kaksi kolmasosaa oli melko tai hyvin aktiivisia harrastajia.

Metsänhoito huolena

”Olemassa olevan infran ylläpitoon pitäisi löytää rahat yhteiskunnan kukkarosta. Ne tarjoavat mitä mainiointa virkistystä ja lepoa ja retkeilyn hyödyt näkyvät varmasti kansanterveydessä ja ympäristön kasvatuksessa”, kertoo tyypillinen käyttäjävastaus.

Vastaajien mielestä metsähakkuut, metsätiet ja muut metsänhoidolliset toimenpiteet vähentävät virkistysarvoja oleellisesti.

”Suurin haaste Pohjois-Karjalassa liittyy virkistyskäytön ja luontomatkailun sekä metsien käytön yhteensovittamiseen. Retkeilyreittien varsille pitäisi jättää suojavyöhykkeitä, joita ei hakattaisi”, esitetään käyttäjäkommenteissa.

Reitistökyselyn vastaajista valtaosa oli pohjoiskarjalaisia. Heistä 85 prosenttia kertoi olevansa melko tai erittäin tyytyväisiä maakunnan virkistysreitistöihin ja luontomatkailukohteisiin.

Kiinnostavin luontomatkailukohde vastaajien keskuudessa oli Koli.

SARI PENTTINEN

Laatujärjestelmä loppusuoralla

Suomen luomumatkailuyhdistys – Eceat Suomi ry kannustaa jäsenyritystensä kestävyyttä.

Runsaan 30 luomutilan ja muun ekologisen matkakohteen muodostama matkailuverkosto kehittää omaa kestävyyden laatujärjestelmäänsä, joka on loppusuoralla.

Toiminnanjohtaja **Terhi Arell** toivoo, että laatujärjestelmä saadaan käyttöön tämän vuoden aikana.

”Matkailija voi etsiä ja tukea yritystä, joka on keskittynyt esimerkiksi luomuun, kestävään energian, veden ja luonnonvarojen käyttöön, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyyteen tai luonnonsuojelun tukemiseen”, Arell kertoo.

Ekologinen matkailu, lähimatkailu ja luonnonmukaisuus ovat olleet viime aikoina paljon esillä.

”Luulisi sen säteilevän meillekin positiivisesti”, Arell pohtii tulevan kesän näkymiä.

Suomen yhdistys on osa kansainvälisestä verkostoa (European Centre for Ecological and Agricultural Tourism). Verkoston kautta löytyy yli tuhat ekologista majoituskohdetta ympäri Eurooppaa.

PAULA TAIPALE

FAKTAT

Sertifikaatit

Hanna Ikonen arvioi tutkimuksessaan kestävän matkailun sertifikaatteja.
Suomen kolmesta suurimmasta kestävän matkailun sertifikaatista PAN Parks täytti ekomatkailun määritteet parhaiten.
Suomesta merkin ovat saaneet Oulangan kansallispuisto ja Saaristomeren kansallispuisto.
Green Tourism of Finlandin ja Eceat Suomen tulisi Ikosen mukaan syventää sosiokulttuuriseen ja taloudelliseen kestävyyteen liittyviä kriteereitään, jotta niitä voisi kutsua ekomatkailusertifikaateiksi.
Green Tourism of Finland -palvelumerkin on saanut noin 70 yritystä.
Eceat Suomen matkailuverkostoon kuuluu yli 30 kohdetta.

Ekomatkailu jäänyt Suomessa vähäiseksi

Suomessa trendiin ei ole päästy mukaan, mutta yrittäjät näkevät alalla suuria mahdollisuuksia.

Suomessa ei ole päästy mukaan maailmalla kasvavaan ekomatkailuun.

Aihetta opinnäytetyössään tutkineen **Hanna Ikosen** mukaan ekomatkailuyrityksiä on Suomessa vähän, ja ne ovat pieniä tai korkeintaan keskisuuria.

Maailmalla ekomatkailubuumi alkoi 1990-luvun alussa. Isoja ekomatkailumaita ovat esimerkiksi Costa Rica ja Australia.

Ikosen tutkimuksen mukaan yrittäjät kokevat, että Suomessakin on suurta potentiaalia ekomatkailuun.

Rovaniemen ammattikorkeakoulun englanninkielisestä matkailun koulutusohjelmasta valmistunut Ikonen keräsi tutkimuksen aineiston haastatteluilla ja verkkokyselyllä, johon vastasi 28 luontomatkailuyrittäjää.

”Tutkimusten mukaan ekomatkailu antaisi yritykselle lisäarvoa. Keski-Euroopassa ja Venäjällä on yhä enemmän potentiaalisia matkailijoita, joita kiinnostaa ekologisuus”, Ikonen sanoo.

Muutakin kuin luonnonsuojelua

Mutta aloitetaan alusta. Mitä ekomatkailu on?

Ikonen määrittelee sen luonnossa matkailuksi, joka tapahtuu kestävän kehityksen mukaisesti ja jossa matkailija saa samalla ympäristökasvatusta.

Metsällä koetaan olevan yksipuoleinen arvo taloussijoituksena. Jos joku haluaisi pitää luonnonvaraisena ja käyttää ekoturismiin, soraääniä todennäköisesti kuuluisi.
HANNA IKONEN

Suomalaiset luontomatkailuyrittäjät mieltävät Ikosen tutkimuksen mukaan ekomatkailun lähinnä ympäristöystävälliseksi matkailuksi, joka tukee luonnonsuojelua. Kohteissa kierrätetään, säästetään energiaa ja liikutaan suksilla ja polkupyörällä sekä tuetaan paikallista elinkeinoa.

Ekologisuus on otettu toiminnassa huomioon hyvin. Sitä pidetään kuitenkin usein itsestäänselvyytenä, joten sitä ei osata nostaa markkinoinnissa esiin.

Ikonen kaipaakin Matkailun edistämiskeskukselta konkreettista tukea ekomatkailulle.

Paikallisten hyödyksi

Ikonen näkee ekomatkailun erittäin hyväksi mahdollisuudeksi maanviljelijöille.

”Ekomatkailun voi aloittaa pienesti, ei tarvita isoja resursseja.”

Nyt kolmannes Suomen maatiloista ja puutarhayrityksistä harjoittaa maa- ja puutarhatalouden lisäksi muuta yritystoimintaa.

Lapissa ja Uudellamaalla lähes kaksi tilaa viidestä on monialaisia. Ne tuottavat esimerkiksi matkailupalveluja.

Ekomatkailussa on olennaista, että matkailu hyödyttää paikallista väestöä. Suoran rahallisen tuen vaihtoehtona on, että matkailija tekee jotain lähiympäristön hyväksi.

”Esimerkiksi perheemme maatilan vanha kivinavetta on romahtanut. Matkailijat voisivat tulla entisöimään navettaa ja olla mukana jälleenrakentamassa osaa paikallishistoriaa”, Ikonen pohtii.

Matkailijat voisi viedä myös perinteisiin heinätöihin.

”He oppisivat samalla vanhoista perinteistä.”

Hippiyden pelko rassaa

Ikosen yllätti opinnäytetyötä tehdessä ekoturismin konfliktinen suhde metsätalouteen.

”Metsällä koetaan olevan yksipuoleinen arvo taloussijoituksena. Jos joku haluaisi pitää luonnonvaraisena ja käyttää ekoturismiin, soraääniä todennäköisesti kuuluisi”, Ikonen sanoo.

Luontomatkailun ja metsätalouden arvokonflikti rassaa matkailuyrittäjiä.

He pelkäävät leimautuvansa hipeiksi, jos he ajavat vihreitä arvoja ja markkinoivat ekologisuuttaan.

PAULA TAIPALE

Lähiruoka on usein ensimmäinen askel ekomatkailun suuntaan

Lapit vastakkain – Ruotsi tulee selkeästi perässä

Valtaosa ihmisistä matkailee edelleen niin kuin aina ennenkin.

Hiilijalanjälkeä ei juuri ajatella, sanoo Matkailun edistämiskeskuksen tutkimus- ja kehitysjohtaja **Kristiina Hietasaari**.

Hänen mukaansa ekologisesta matkailusta puhutaan entistä enemmän, mutta puhe on kääntynyt teoiksi vain pienen joukon kohdalla.

Silti muutosta vastuullisempaan suuntaan tapahtuu. Esimerkiksi lähiruoka kiinnostaa, vaikka ekologinen matkailu ei olisi sydäntä lähellä.

”Lähiruuan tuoreus ja hyvät maut tekevät sen, että kaikki sitä arvostavat”, Hietasaari sanoo.

Lentäminen porskuttaa edelleen

Lähiruokaan onkin Hietasaaren mukaan kiinnitetty huomiota melkein matkakohteessa kuin kohteessa.

”Se on helppo osa-alue ottaa käyttöön.”

Myöskään hotelleille vastuullisuus ei ole enää erottautumistekijä.

Ohjelmapalveluissakin näkyy pientä muutosta. Lapissa eräät yritykset ovat esimerkiksi siirtyneet sähkökäyttöisiin moottorikelkkoihin. Syynä eivät tosin ole pelkästään luontoarvot, vaan matkailijan mukavuus muutenkin.

Lentäminen ei kuitenkaan näytä vähenevän.

Ruotsi tunnetaan maailmalla

Hietasaari kertoo, ettei Matkailun edistämiskeskus markkinoi erityisesti ekomatkailua.

Keskuksen ensisijainen tehtävä on rakentaa mielikuvaa Suomesta, eli markkinoida maakuvaa. Se tapahtuu suurilla linjauksilla.

Ruotsi on tuonut matkailun ekologista puolta esille omassa markkinoinnissaan. Siellä markkinointi tehdään yritysten ja alueiden kanssa. Ero johtuu lähtökohdista.

”Suomi on matkailukohteena tuntematon. Ruotsi on niin paljon pidemmällä ihmisten mielissä matkakohteena, että he voivat tuoda esiin erilaista tarjontaa.”

Markkinoinnin pahnanpohjimmainen

Suomesta ei siis tiedetä maailmalla mitään. Jos joku mielikuva on, se liittyy luontoon.

”Vahvin mielikuva maailmalla on, että Suomessa on kaunista ja koskematonta luontoa.”

Näin siis siitä huolimatta, ettei vastuullisuudesta meteliä pidetäkään.

”Suomessa yritykset itse satsaavat erittäin vähän markkinointiin”, Hietasaari sanoo.

Markkinointirahoissa Suomi jääkin auttamatta Norjan ja Ruotsin jalkoihin. Norja käyttää matkailumainontaan vuodessa noin 40 miljoonaa euroa, Ruotsi valtion 17 miljoonaa plus matkailuelinkeinon satsaama toiset 17 miljoonaa.

Suomessa valtion budjetista liikenee 10 miljoonaa euroa.

Pohjois-Ruotsi tulee perässä

Pohjoisessa onkin pelätty, että matkailijat siirtyvät Pohjois-Ruotsiin, jossa matkailutarjontaa on kehitetty kovasti.

Kilpailu on kiristynyt, mutta Hietasaari huomauttaa Ruotsin tulevan selkeästi Suomen Lapin perässä.

”Matkailutarjonta Lapissa huomattavasti kehittyneempää kuin Ruotsissa”, Hietasaari sanoo.

”Ulkomaiset matkanjärjestäjät, jotka ovat käyneet Ruotsissa ja siirtäneet Suomesta bisnestä Ruotsin Lappiin, ovat tulleet takaisin. He ovat todenneet, että Ruotsin tuote ei ole yhtä hyvässä kuosissa kuin Suomessa.”

Suomen Lappi näyttää siis pärjäävän kilpailussa. Hietasaari sanoo, että tänä talvena pohjoisessa on todistettu kovaa kasvua.

”Eivät ne ainakaan vielä ole päässeet ohi meistä.”

PAULA TAIPALE

Tarjolla rauhaa ja luomuruisleipää

JAAKKO KILPIÄINEN

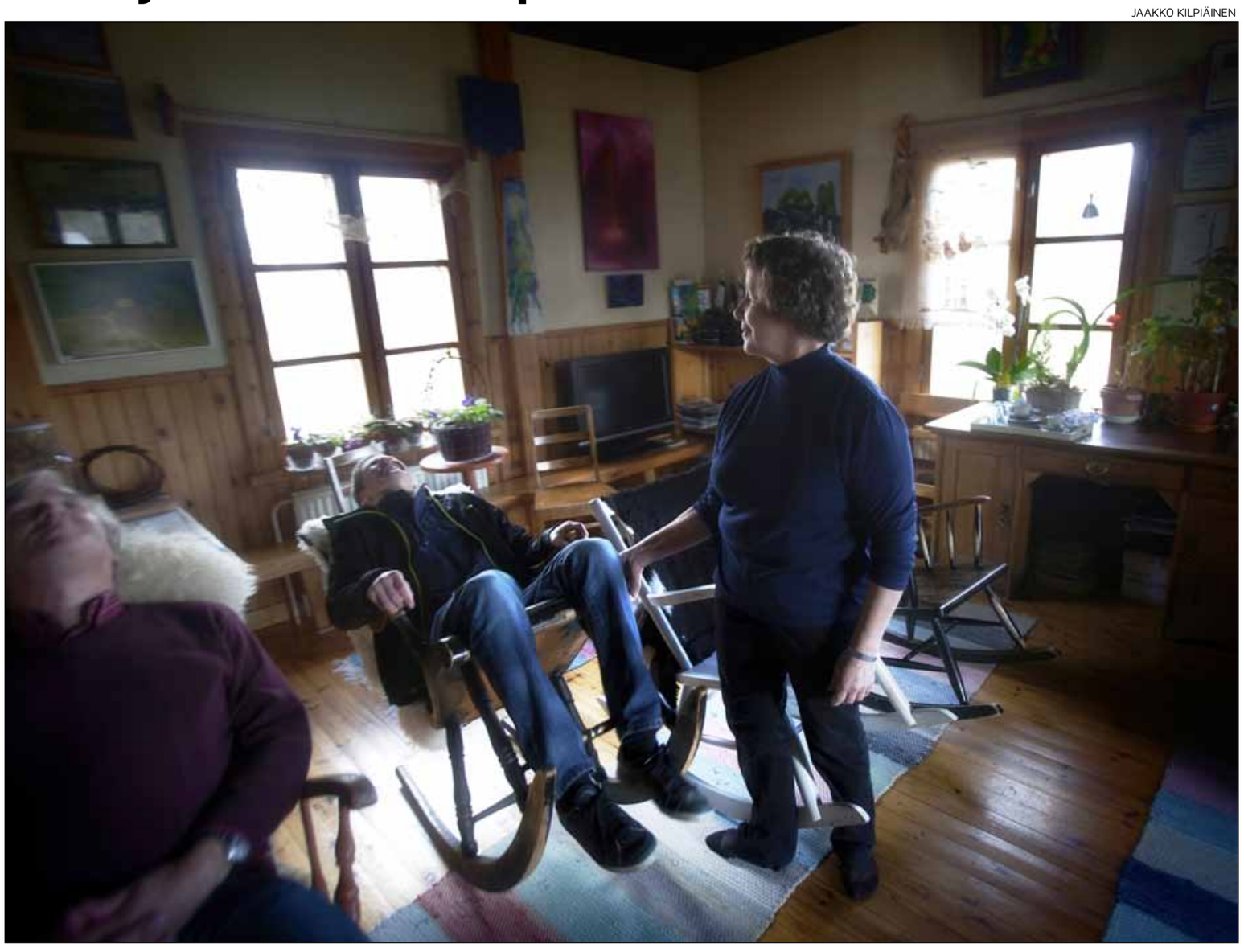

Pirjo Ropponen kannustaa saksalaista vieraita keinumaan rohkeasti tuvan keinutuoleissa. Friedrich Ratering (vas.) ja Fritz Persching nauttivat Savon rauhasta.

LEPPÄVIRTA (MT)
Bussilastillinen saksalaisnuoria opettajineen on saapunut leppävirtalaisen Pajaharjun luomutilan pihalle. Aurinko paistaa hieman, lumet ovat jo sulaneet, mutta maisema ei ole vielä vihertynyt.

Pajaharjun tilan isäntä **Pekka Ropponen** ottaa vieraat vastaan ja kertoo tilasta saksaksi, englanniksi ja savoksi selostaen.

Ropposen tarinoinnissa on tenhoa.

Seurueen kierrellessä kotimuseossa, aitoissa ja riihessä, nuoret vaikuttavat aidosti kiinnostuneilta tarinoista ja vanhoista tavaroista. Pajaharjun tilalla on asuttu jo 1500-luvulta asti.

Sisällä tuvassa **Pirjo Ropponen** tarjoilee tilan luomurukiista leivottua leipää ja raparperisimaa.

Rauha on tärkeää

Leppävirralle saksalaisvieraat on tuonut ystävyyskaupunkitoiminta saksalaisen Schwerten ja Leppävirran välillä. Saksalaisopettaja **Friedrich Ratinger** on päässyt vierailemaan Savossa jo useamman kerran.

”Täällä pääsee nauttimaan rauhasta, siitä, kun ei kuulu mitään. Se on meille tärkeää”, sanoo Ratinger.

Saksalaiset ovat tämän matkailukauden toinen ryhmä Pajaharjun tilalla.

Matkailijoille esitellään tilauksesta kotimuseota ja maatilan pihapiirin rakennusten muita aarteita.

Halukkaat pääsevät kävelemään luontopolulle ja suomenlampaat karitsoineen odottavat kukon sekä kolmen kanan lisäksi laidunkauden alkua.

Tilalla viljellään myös luomuruista ja vuokrataan neljää lomamökkiä.

Luomumatkailussa mukana

Luomuviljelyyn tila siirtyi vuonna 2000. Matkailutoiminta on tullut kuvioihin Ropposen mukaan puolivahingossa. Ensimmäisen kerran tilaan kävi tutustumassa vierailijoita jo 1980-luvulla.

”Liityimme Suomen luomumatkailuyhdistykseen sen perustamisen jälkeen. Sisältö tuntui meille sopivalta.”

Markkinointia ei ole tehty aktiivisesti, ne tulevat, ketkä tietävät paikan. Kotisivut löytyvät internetistä.

”Jos markkinointia lisättäisiin, pitäisi olla myös valmiutta vastata kasvavaan kysyntään. Kovasti saisi tehdä töitä, jotta saisi yrittäjätuloa esimerkiksi 200 euroa päivässä”, pohtii Pekka Ropposen poika **Heikki Ropponen**.

”Ja kotirauhan pitäisi kuitenkin säilyä, kun tässä myös asutaan ja omatkin työt pitäisi tehdä”, toteaa **Pirjo Ropponen**.

SARI PENTTINEN

Pajaharjun kotimuseossa on yhteensä noin 2 000 esinettä, joista vain murto-osan Pekka Ropponen ehti esitellä Niklas Fastabendille.

Huom!

ILMOITUKSET pe 18.5 lehteen ti 15.5. klo 16 mennessä.

Rivi-ilmoitukset automaattiin ke 16.5. klo 11 mennessä.

Varaa ilmoitustilasi:
020 413 2321
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti